Bediüzzaman’ın uhuvvet ve muhabbeti

Bediüzzaman’ın hayatı boyunca imandan, marifetten, muhabbetten, kardeşlikten başka bir şey ağzından çıkmamıştır.

Uhuvvet (kardeşlik) Risalesi’ni yazarak “mü’min kardeşine düşmanlık edeceğine içindeki düşmanlık duygusuna düşmanlık et,” demiş; ihlâs ve samimiyeti hedef göstererek İhlâs Risalesi’ni yazmış; Allah senden razı olduktan sonra bütün dünya küsse kıymeti yok, Allah senden razı olmadıktan sonra bütün dünya seni alkışlasa onun da kıymeti yok, demiştir.

Müsbet hareketi (olumlu, ılımlı, sabırlı ve hoşgörülü davranmayı) vazgeçilmez prensip olarak sunmuş, talebelerini hiddetten, şiddetten uzak tutmuştur. Acz, fakr, şefkat, tefekkür, ikna, irşat, kavl-i leyyin (yumuşak söz) onun usûlünün ve üslûbunun esasları olmuştur.

Bediüzzaman, tebliğde sertliği ve kaba kuvveti değil, ikna ve irşadı esas almıştır. Çünkü o, inanıyor ve diyordu ki “Medenîlere galebe çalmak, (üstün gelmek) ikna iledir, sözden anlamayan vahşiler gibi icbar ile değildir.”1 Bu sözüyle Bediüzzaman, tebliğ ve cihad yolunda olanların veya fikrini ve ürününü kabul ettirmek isteyenlerin despot ve zorba tavırlardan uzak durmaları gerektiğini vurgulamıştır.

İnsanlara hitap etme, bir şeyler söyleme makamında olanları da “Her sözün doğru olmalı; fakat her doğruyu söylemek, doğru değildir.”2 “Haklı her meslek sahibi, mesleğim haktır, diyebilir; ama hak yalnız benim mesleğimdir, diyemez.”3 gibi sözleriyle uyarmış, barışı zedeleyecek, kavgayı körükleyecek söz ve davranışlardan uzak durmaları gerektiğini vurgulamıştır.

Mürşid âlimleri, “Âlim-i mürşid, koyun olmalı; kuş olmamalı. Koyun, kuzusuna süt; kuş, yavrusuna kay verir”4 sözüyle tarif eden Bediüzzaman, onların hazımlı, sabırlı, söylediklerini önce kendi dünyalarında yaşayan insanlar olması lâzım geldiğine dikkat çekmiştir.

Muhabbete muhabbet, husûmete husûmet hayatında en önemli düsturlardan biridir. Şiddeti ve terörü İslâmla bir tutan anlayışlara karşı çıkmıştır. Dahilde silâhla değil, ilimle mücadelenin cehalet, zaruret ve ihtilâfı ortadan kaldıracağına inanmaktadır.

Anarşiliği Küfr-i mutlakın altı, istibdad-ı mutlakı da üstü olarak görmekte Risale-i Nur düsturlarının bu tehlikelere karşı kullanılmasının önemini dile getirmektedir. Çirkin ahlâk esaslarına karşı güzel ahlâkın esaslarını ortaya koymakta, güzel ahlâk neticesinde toplumsal huzur ve barışın temin edilebileceğine vurgu yapmaktadır.

Yusuf Akbaş

Dipnotlar:

1- Tarihçe-i Hayat s. 52. 2- Mektubat s. 256. 3- 22. Mektup. 4- Mektubat s. 455.